Nro 4.

KURYER LITEWSKI

Za dozwoleniem Nayzwyższego Rządu Nayiaśnieyſzego CESARZA Jmperatora Całey Roſsyi.

z Wilna VS. 14 Stycznia 1800 w Sobotę

z Petersburga VS. 3 Stycznia.

Regimentu muszkietyerow Markłowſkiego 1 Major Zołotnickoy na własną prożbę uwalnia ſię od ſłużby. Podpółkownicy: połku huzarſkiego Barona Szica Xiąże Druckoy Sakolińſkoy; regimentu garnizonowego Olwińcowa Tomas, otrzymali rangę Półkownikow. Majorowie: połku konnego Xiążęcia Ratiewa Sawin; Strzelcow Titowa 2 Worobiew zoſtaią Podpółkownikami. Regimentu garnizonowego Graffa Decaſtro Lacerda, Major Derobertii, przyimuie ſię po dawnemu do ſłużby, i w tymże regimencie ieſt umieszczony.

Uwalniaią ſię od służby: regimentu grenadyerow Rozenberga Połkownik Łomonosow z rangą Generał Majora, mundurem, i pensyą gaży zupełney, regimentu Pionnierow Major Wiſkowatoy; połku Huzarow Gołowina Połkownik Chitrowo. Woyſka Uralſkiego zmarły Major Mizinow z rang liſty wymazany. W leśnym Departamencie Konſiliarzami naznaczeni: uwolniony od służby Połkownik Akliczejew, i Kolleſki Konſiliarz Ozerow, którym dany ieſt ſtopień z porządku naſtępuiący.

Litewſkiego Rządu Guberńſkiego Konſiliarz Eliaszewicz w nadgrodę długiey i ochoczey służby otrzymał ſtopień Stanu Konſiliarza. Zaſiadaiący w Końſkiey expedycyi Tayny Konſiliarz Xiąże Galicin uwalnia ſię od obowiązkow; mieysce iego zaſtąpi Ształmeyſter Kuchanow. Moſkiewſkiego Uniwerſitetu Profeſsor Palitkowſki zoſtał Kolleſkim Konſiliarzem. Wiborgſki Wice Gubernator ſtanu Konſiliarz Oreus otrzymał doſtoyność Aktualnego ſtanu Konſiliarza, i teyże Gubernii Gubernatora.

Kurlandſki Wice Gubernator ſtanu Konſiliarz Hurko dla choroby na własną prożbę uwalnia ſię od służby z rangą Aktualnego ſtanu Konſiliarza i pensyą połowy gaży; Wice Gubernator m Kurlandſkim naznaczony Twerſki Guberńſki Prokuror ſtanu Konſiliarz Arseniew. Aktualny Tayny Konſiliarz zawiaduiący gabinetem Donaurow na właſną prożbę uwolniony od obowiązkow, które pełnić będzie Ober Hofmiſtrz Graf Tizenhauzen, z pensyą i nadaniami iakie miał poprzednik iego.

Ober Sekretarze Senatu Bogaiewſki i Titow zoſtaią ſtanu Konſiliarzami. Po śmierci Taynego Konſiliarza Jaworſkiego, w banku Aſsygnacyinym będzie Konſiliarzem uwolniony od służby Generał Maior Władiczin. Uwolniony od obowiązkow Tayny Konſiliarz i Senator Graf Muſsin Puszkin otrzymał ſtopień Aktualnego Taynego Konſiliarza.

z Wiednia 8 Stycznia z Gazety Wiedeńſkiey.

Dzień nowego roku był obchodzony z wielką uroczyſtością w naszey ſtolicy. Cała leibgwardya ſtanęła w paradzie. O godzinie z rana 11 wſzyscy Posłowie Dworow zagranicznych, Miniſtrowie ſtanu, Konſiliarze, Generałowie i inne osoby dyſtyngwowańsze płci oboiey, złożyli powinszowania zwyczayne Cesarſtwu Jchmościom i całey familii. Naſtąpił po południu wielki obiad przy głosowey i inſtrumentowey muzyce. U ſtołu ſiedzieli, Cesarſtwo Jchmość Wielcy Xięſtwo Toſkanscy, Arcy Xiążęta Jan i Antoni Bracia Monarchy. Arcy Xiąże Ferdinand Mediolańſki z Synem ſwoim Franciſzkiem.

Dnia zawczorayszego Arcy Xiąże Józef Króleſtwa Węgierſkiego Palatinus z Małżonką ſwoią Wielką Xiężną Roſsyiſką Alexandrą wiechał do naszey ſtolicy. Ceſarſtwo Jchmość potykali przybywaiących w Stammersdorf. Według wiadomości odebranych z Pragi, Generaliſsimus Xiąże Jtaliyſki Graf Suworow Rimnikſki d. 26 Grudnia dawał bal wielki w mieszkaniu ſwoim dla wszyſtkich obecnych armii Roſsyiſkiey i Auſtryackiey Officerow; dnia zaś 29 zaszczycił przy

tomnością swoią inny bal dany przez Hrabiego de Stampach.

Według rachnku dokładnego, umarło w roku 1799 w naszey stolicy osob 15,427; narodziło się dzieci płci oboiey 12 tysięcy; zaślubionych w 27 parafiach mieyskich par 2590.

General Kawaleryi Melas z główney kwatery, Turinu 21 Grudnia donosi, że Graf Klenau d. 14 attakował szczęśliwie stanowiska nieprzyiacielskie na górze Cornua, i po długim odporze zaioł; w tym zdarzeniu batalion Bannatski i strzelce Brentano stawili się naylepiey. Francuzi zostawiwszy nam cokolwiek ieńcow pod mury Genueńskie ustąpili. Inne ich diwizye dla śniegow nagle spadaiących w górach Liguryi, mianowicie zaś niedostatku żywności, wiele mieysc obranych opuszczaiąc, cofaią się ku Nizza. Od innych armii naszych nie mamy rapportu żadnego.

Niedawno dwóch razem gońcow z Paryża przybiegło, do Posła Hiszpańskiego ieden, drugi do Ambassadora Ottomańskiey Porty; natychmiast rozeszła się pogłoska, że Francuzi staraią się usilnie przeiednać Wielkiego Sultana; lecz Ministerium Tureckie odrzucić miało wszystkie propozycye dążące do zerwania ścisłych traktatow w teraznieyszym roku podpisanych z Mocarstwami zprzymierzonemi. Z Constantinopola donoszą, że Sidney Smith czyni wszelką gotowość do bombardowania Damietty; o dalszych poruszeniach Paswana Oglou nic nie słychać, iuż nawet utrzymuią niektórzy, że o buncie nowym przestał myślić.

Arcy Xiąże Karol ogłoszony został General Feld Marszałkiem woysk Austryackich; tenże stopień otrzymał General Kawaleryi Melas, w nadgrodę chwalebnie zakończoney kampanii we Włoszech. Xiąże Ferdinand Wurtembergski został kommendantem Wiednia. Wice Kommendantem Xiąże de Lichtenstein; Baronowi Kray dano Krzyż wielki Orderu woiennego Maryi Teressy. Baron Alvinzi wyniesiony na stopień Prezydenta Nadworney rady woienney. Wkrótce mamy nadzieię odebrać wiadomość o podbiciu twierdzy Fenestrelles, Gavi, i całey Liguryi

z Londinu 21 Grudnia z Gazety Hamburgskiey.

Wielka flotta stoi dotąd w portach naszych; krążenie iey po morzu w teraznieyszym czasie byłoby mniey potrzebne, dla zwyczaynych wiatrów i nawalności, które nieprzyiaciołom przeszkodzą myślić o napadniu dzierżaw Angielskich. Podobno Lord Bridport nie zechce ustąpić kommendy w kanale Lordowi S. Vincent, iednak Ministrowie dali mu poznać wyraźnie, że konieczna tey powolności iest potrzeba. Część zdobyczy znalezioney na fregatach Hiszpańskich dla niego przypadaiąca wyniosła 100 tysięcy F. S.

Mówiono iuż dawno o bliskiey wyprawie ku brzegom Francuzkim; lecz o tym nie ieden powątpiwał, dziś za rzecz pewną ma każdy nastąpić maiące wylądowanie w Departamentach Vendeyskich. Będzie to zaiste wyprawa nad inne większa ieśli w rzeczy samey 100 tysięcy woyska lądowego na okręta zabierzemy; do tey liczby oprocz Anglikow i zprzymierzeńcow należeć maią Emigranci Francuzcy i półki Szwaycarskie na żołdzie W. Britańnii będące.

To pewna, że regimentom do Jrlandyi przeznaczonym wstrzymać się kazano. Słychać nawet, że woysk postronnych Król Jmć ma swoim kosztem utrzymać w następuiącey kampanii daleko więcey niż przedtym. Powiadaią że rząd Batawski doniosł naszemu o wolnym na czas dalszy wprowadzeniu do portow Hollenderskich towarow z osad Amerykańskich, Ministerium stara się usilnie, ażeby podobną wolność mieć mogli Anglicy w portach Francuzkich, zkąd w zamianę bralibyśmy zboże nam potrzebne.

Kapitan Lee powracaiąc ze Smirny, na okręcie swoim przywiozł młodą Czirkaskę przecudney piękności, którą wielki Sultan darował Posłowi swoiemu u Dworu naszego. Osobliwość tego zdarzenia, piękność, mowa, i obcowanie niewolnicy, stały się w całym Londinie rozmow przyczyną. Właściciele bankowi maią dać wkrótce odpowiedź na żądanie pierwszego Ministra, który za przedłużenie przywileiow nadanych do lat 12 domaga się znaczney summy.

W pismach naszych znayduiemy następuiącą wiadomość o Tippo Saibie. Był to Monarcha naypotężnieyszy z pomiędzy Xiążąt Jndyiskich; mógł bydź straszny m dla osad Angielskich; nierozsądek, porywczość, przygotowania do woyny niewczesne i słabe zgubę mu przyniosły. Poległ w boiu maiąc lat 52. Nie było naymnieyszego podobieństwa między nim a Oycem iego Hider Alim, ów z niskiego stanu zasługą i obrótem osiągnoł naywyższy, Królestwo założył, rozszerzył, i utwierdził, Anglikow nieprzyiaciel, nie raz naybogatsze ich dzierżawy ogniem zniszczył i mieczem.

Tippo Saib okrutny był w karaniu skąpy w rozdawaniu nadgrody, niewdzięcznik i łakomy, żołnierz odważny, nie miał wodza dobrego przymiotow; gorliwy Muzułman, innych religii nie cierpiał; rozrzutny na fraszki, nie umiał ziednać miłość poddaństwa; źle woysku płacił, lubił pieniądze, zbierać ich porządnie nie umiał. Trzy woyny prowadził z Anglikami; pierwszą przez Hyder Alego zaczętą, dość pomyślnie zakończył w r. 1783 przy pomocy Francuzkiey.

Drugą w r. 1790; zwyciężony przez

Lorda Cornwallis na on czas Wielkorządcę osad Wschodnio Jndyiſkich pokoy uprosił; trzecią na koniec w teraznieyszym roku 1799, w którey *P*áńſtwo i życie utracił. Kray od Oyca zoſtawiony obſzernieyszy był niż Anglia, *S*zkocya, i Jrlandya wzięte razem; dochody roczne w 1782 wynoſiły 16 millionow *FS*; woyſka 200 tyſięcy. Zoſtawił potomſtwa 10; z tych syn tylko ieden uszedł w dalekie ſtrony; bez ludu i pieniędzy ſtrasznym bydź nie może dla dzierżaw Angielſkich.

Wiadomości z Jndyi wschodniey odebrane donioſły że Kienlong Cesarz Chińſki umarł; żałobę po nim w całey Monarchii na 12 mieſięcy nakazano; naſtępcą zoſtawił iednego z *S*ynow, który iuż za życia Oycowſkiego rządy przez lat 2 ſprawował. Całe Królеſtwo Mysore podzielone ieſt naſtępuiącym ſpoſobem; część przywrócono potomſtwu dawnych Królow przez Hyder Alego pokrzywdzonemu; Król dziſieyszy mieſzkać będzie w *S*eringapatnam pod ſtrażą Angielſką, i pewną summę Kompanii Wſchodniey co rok opłacać powinien.

Drugą część kraiu Kompania nad inne znacznieyszą do swoich dzierżaw przyłączyła; trzecią i czwartą dała w nadgrodę przywiązania i wierności zprzymierzonym z sobą, Nizamowi i Rai Mysore. Wielkorządca Lord Mornington, dziś Margrabia Welesley, zawoy Tippo *Saiba*, *S*zablę iego, i wiele kamieni drogich przyſłał w podarunku Margrabii Cornwallis. Wſzyscy Officyerowie i żołnierze armii Wschodniey, iako też urzędnicy kompanii zbogacili ſię niezmiernie podziałem zdobyczy w *S*eringapatnam znalezioney.

z Paryża 31 Grudnia z Gazety Hamburgſkiey.

Ogłoſzono iuż liſtę 300 Prawodawcow; tu nie wiele znalazło ſię imion znaiomych narodowi; znacznieyſi: Belleville, Józef Buonaparte, Duvivier, Dumas, Duval, Gassendi, Gregoire, Latour D'Auvergne, Rousseau, Sieyés, *S*avary, Levesque, &c wybieraiąc Prawodawcow Senatorowie uważali, *a*żeby każdy RPtey Departament, nie wyłączaiąc kraiow podbitych miał Reprezentanta' ſwoiego. Niektórzy z wybranych wymówili ſię od przyięcia urzędu, na tych mieyscu nowi będą wyznaczeni ſposobem w konſtitucyi przepisanym, z liczby trzech Kandydatow przez Konsula, Tribunow, i Prawodawcow podanych.

Konsulowie ſwoim wyrokiem przywołali do kraiu obywatelow r. 1797 na deportacyą ſkazanych, wyznaczaiąc każdemu z nich mieysce do mieszkania pod dozorem policyi. Tak naprzykład: Lafond, Carnot, Barthelemy, Cochon, Villaret Marbois, do Paryża ſtawić ſię powińni. O Generałach Pichegru i Willot żadney wzmiauki nie ma w dekrecie; przeciwnie zaś umieszczony ieſt w nim i do Paryża wezwany Barrere lekarz, przyiaciel i rządow Robeſpierra uczeſtnik.

Gdy rewolucyą zaczynał Buonaparte cieszyli ſię obywatele wſzyscy, nie tylko że ſię widzieli wolnemi od nieznośnego iarzma 5 Direktorow, lecz nierównie bardziey że ſię ſpodziewali prędkiego pokoiu. Przywróci nam małżonkow mówiły żony, synow matki, Kapłanow, prawowierni; wolny obrządek religiom, politycy; wſkrzeſi handel, głoſili kupcy; da nam robotę, rzemieślnicy; zmnieyſzy podatki, rolnicy; ukarze złodzieiow, właściciele; zgasi woynę z Szuanami, dóbr narodowych nabywcy; da nam pokoy pożądany, wołał cały narod.

Lecz gdy ſię nie ſtało wszyſtko w prędkim czaſie według życzenia powszechnego, zaczynaią wmawiać gminowi Jakobini: woyna ſię przedłuży, Szuanowie będą mocnieyszemi, podatki większe płacić rząd każe, złodzieie zoſtaną nieukarani, handel i przemyſł nie powſtaną z upadku, nie oglądacie nawieki waſzych kapłanow, małżonkow, kochankow, synow, i przyiacioł. Czekać trzeba kto prawdę powie. Lecz wyraz konsula w odezwie do żołnierſtwa znać daie, że pokoiu prędkiego ſpodziewać ſię nie mogą Francuzi.

Rada ſtanu wygotowała iuż dwa proiekta, które nie tylko approbatę konsulow i zgromadzenia prawodawczego znalazły, ale też na powszechną w narodzie pochwałę zaſłużyły. Pierwſzym zniesione ſą wſzyſtkie wyroki zabraniaiące ſwięcenia dni innych wyiowſzy dzieſiątkowe. Kapłani, nauczyciele i tym podobni odtąd będą wolnemi od wykonywania iakiey kolwiek bądź przyſięgi uczyniwszy iedyne oświadczenie przed zwierzchnością w tych ſłowach: Obiecuię bydź wiernym konſtitucyi Naoſtatek wszyſtkie Kościoły dotąd nie przedane, będą nie zwłócznie tym przywrócone, do których należały na początku roku drugiego RPtey; każdy więc odtąd wolnie i bez żadney od nikogo przeszkody obrządki religii ſwoiey ſprawować może.

Drugi proiekt Rady ſtanu rozwiązuie wątpliwość, czyli dawnieysza ſzlachta Francuzka i krewni Emigrantow tylo poprzedzaiącemi wyrokami od ſprawowania wszelkich urzędow oddaleni, mogą bydź użytemi do publiczney posługi lub nie? Twierdzi rada ſtanu, że gdy w nowey Konſtitucyi dawnieysze uſtawy potwierdzone nie są wyraźnie, tym ſamym są iuż znieſione. Uſtawy one były owocem niedoyrzałym zamieszania domowego, dziełem rządu słabego i niesprawiedliwego. Rząd dziſieyszy w rozdawaniu kraiowych doſtoyności, na cnotę, patriotyzm, i talenta wzgląd mieć powinien.

Nowy Konsulow wyrok, wspomniawszy krótko, iak nieprzyzwoicie poſtępowa

li Direktorowie z Oycem *S. P*iusem 6 w życiu i po śmierci; nie maiąc względu żadnego na wiek podeszły, i naywyższą dostoyność w Chrześciańskim świecie, kazał zwłoki iego pogrześć w Valence naywspanialszym obrządkiem, i monument nad grobem wystawić.

Konsul Buonaparte Generała Augereau wyznaczył kommendantem woysk Francuzkich u Batawow; w liście swoim wyraziwszy zasługi iego, nakoniec oświadcza, iż ieśliby przynaglony okolicznościami sam w obozach stawać musiał, nie zostawi nieczynnym Generała Augereau, pamiętaiąc iak potężnie się przyczynił do pomyślności oręża Francuzkiego na Włoskiey kampanii, mianowicie pod Castiglione.

Do Generała S. Cyr pisząc Buonaparte, podziękował za zwycięztwo nad prawym skrzydłem armii Austryackiey odniesione w Genueńskim kraiu; żołnierzom ukontentowanie kazał oświadczyć, i diploma przesłał, które Generała S. Cyr wynosi na stopień pierwszego Namiestnika (Lieutenant) Generała en chef. Nakoniec darował kosztowny pałasz, który dawniey miał bydź ofiarowany Wielkiemu Sułtanowi.

*S*emonville Posłem wyznaczony w Hadze: Truguet kommendantem w Brescie; Guyton Morveaux Chymik dozorcą Mennicy. Uważano że w dzień installacyi swoiey Konsul Buonaparte wziół za hasło; Friderik 2. i Dugommier. Jmie Wielkiego Króla świata całemu iest głośne. Dugommier odzyskawszy Toulon z rąk Angielskich, odniosł wiele zwycięztw nad Hiszpanami, Roussillon odzyskał; nakoniec w ostatniey rosprawie r. 1794 nie daleko Figureas poległ na placu.

Odezwa do Szuanow i mieszkaiących obywatelow w Departamentach zachodnich, mocno iest napisana. Opłakuie Konsul okropne skutki woyny domowey; winę po części domowym i obcym intrygom przyznaie. Oświadcza chęć leczenia zastarzałey choroby; wolność sprawowania obrządkow religii, powrócenie do kraiu deportowanych przyrzeka, nie mniey poprawić w Administracyi cokolwiek wyszło z obrębow. Na miłość wspólney Oyczyzny zaklina wszystkich, ażeby rozlaniu krwi obywatelskiey kiedyżkolwiek koniec położyć chcieli.

Do tey proklamacyi przyłączony iest przepis, co obu stronom czynić należy dla przywrócenia domowey spokoyności. A naprzód broń wszelką, armaty, strzelbę, mianowicie z Anglii dostarczoną. wydać mieszkańce powinni, i na mieyscach przez Generała Hedouville wyznaczonych złożyć. Zatym wszyscy otrzymaią amnestyą powszechną; ktokolwiek do tych przepisow stosować się nie zechce, ma bydź nie mieszkaiąc ogłoszony wyiętym z pod opieki prawa i nowey konstitucyi.

Przywodząc do skutku teyże artykuł obiecuiący walecznym żołnierzom nadgrodę, Buonaparte przepisał, ażeby odtąd dystynguiący się męstwem, nie tylko broń nad innych ozdobnieyszą mieli; ale też odbierali żołd nieco większy. W *P*ałacu dawniey Inwalidow, między posągami Marszałka Turenne i wielu dawnieyszych Rycerzow maią stanąć inne dla Generałow Republikantskich: Dampierre, Dugommier, Marceau, Hoche, i Joubert.

*S*zef brigady Duroc powrócił z Berlina. Armie nasze stara się Minister woienny mieć w nayogromnieyszym stanie naprzyszłą kampanią. General Mack wkrótce wolność odzyska przez zamianę. Daubenton 83 letni weteran na ostatnim posiedzeniu *S*enatu apoplexyą ruszony został. *P*owiadaią że Ex Direktor Carnot gdy powróci, przez konsula Buonaparte w radzie stanu pomieszczony, w Departamencie woiennym zasiadać będzie; talenta iego i zasługi Oyczyznie są wiadome.

W odezwie do mieszkańcow wyspy *S.* Domingo, pierwszy konsul wychwala waleczność Murzynow; zapewnia że prawa i swobody nietknięte zostaią; donosi że wkrótce przyszle nowe przepisy, według których osady Francuzkie rządzić się powinny. Ex Konsul *S*ieyes dobra Crosne sobie w podarunku ofiarowane przyioł. Dnia iutrzeyszego Tribunat i zgromadzenie prawodawcze installowane będzie; o przyięciu konstitucyi w Departamentach. Konsulowie donieśli Senatorom; w Paryżu znalazło się przeciwnego zdania osob 40.

Buonaparte ogłosić kazał rapport przez Generała Desaix pisany ieszcze d. 7 sierpnia w Egipcie wyższym; znayduie się w nim opisanie dość obszerne czynności pomienionego Wodza, zaczowszy od 16 Grudnia r. 1798. Miał do czynienia z wielką liczbą nieprzyiacioł; armia ich składała się z Mamelukow, Beduinow, i Arabow z kraiu Yambo przez morze czerwone zprowadzonych. Przywodzili, Murad, Bey Hassan, i 8 innych przedtym rządcow Egiptu, nie licząc Szeikow i Szerifow Arabskich; po wielu bitwach, gdy niekarny nieprzyiaciel i mniey cwiczony, ognia z armat i ręczney broni nie wytrzymywał, armia rozwiązaną została, Egipt wyższy aż za kataraktę podbity, port Cossyer wzięty, Murad Bey nie wiadomo zginoł czyli też uszedł do Barbaryi.

DODATEK DO KURYERA LITEWSKIEGO

z *Wilna VS.* 14 Stycznia 1800 w Sobotę.

---

z Bruxelles 24 Grudnia z Gazety Frankfortſkiey.

Woyſka w Departamentach Belgickich ſtoiące ſą w nieuſtannym poruszeniu; uſtępuią iedne z kraiu, drugie na ich mieysce przychodzą. przygotowanie do przyſzłey kampanii bardzo nagle; nad Renem do 70 tyſięcy żołnierza zgromadzić kazano. Xiąże d' Aremberg, Xiąże de Beaufort, i wiele innych oſob diſtingwowanych powróciło do kraiu; bywſi Direktorowie wſzyſtkiah na regeſtrze emigrantow położyć kazali, chociaż żaden z domu nie chciał wyieżdżać.

z Palermo 16 Liſtopada z Gazety Courier du Bas Rhin.

Między mieszkańcami naszey ſtolicy a żołnierzem Tureckim przyszło do krwawey rozprawy; oſtatnich niekarność ſtała ſię przyszyną nieſzczęścia. 110 Turkow zginęło w tey wrzawie; kommendant nie mogąc otrzymać ſatysfakcyi iakiey żądał, oddalił ſię z portu, zmierzaiąc do Conſtantinopola. Poźniey odebraliśmy wiadomość, iż między nim a wice Admirałem powſtała niezgoda. Rzecz iak ſię ſkończy nie wiadomo.

z Conſtantynopola 30 Liſtopada z Gazety Courier du Bas Rhin

Potwierdza ſię wiadomość o kapitulacyi ofiarowaney przez Generała Kleber, który tym ſposobem chciał armii Francuzkiey oſtatki z Egiptu wyprowadzić w całości; czyniąc to podobno za wyraznym rozkazem naywyżſzego wodza Buonaparte. Rzecz nie pewna, iak przyiął propozycyą Wielki Wezyr; lecz podobno do ugody nie przyidzie, ponieważ oſtatnie liſty Siryiſkie zapewniaią o przygotowaniach ogromnych, które czyniemy na wyrwanie mocą Egiptu z pod nieprzyiacielſkiego iarzma.

Lord Elgin Ambaſsador Króla W. Brittańnii d. 22 miał konferencyą z Reis Effendim, nazaiutrz z P. Spencer Smith i wielo Officyerami udał ſię do Kaimakana, czyli W. Wezyra zaſtępcy, u którego zaraz przy pierwſzey audyencyi zrobiono zamianę ratyfikacyi traktatu przymierza między Portą i Anglią zawartego. W tym zdarzeniu Kaimakan rozdał Anglikom 10 Szub Sobolich, 8 gronoſtaiowych, i wiele kaftanow; nadto samemu Ambaſsadorowi konia dzielnego. Podarunki od Króla Jmci W. Britańnii Porcie przyſłane, d. 28 oddane zoſtały zwykłym obrządkiem. Traktat ieſzcze nie ieſt ogłoſzony.

z Turinu 18 Grudnia z Gazety Courier du Bas Rhin

Generał Melas bawi w naszey ſtolicy, czekaiąc z Wiednia roſkazow, czyli armia ma poſtawić na leżach, albo też zimową kampanią zaczynać. do wſzyſtkiego ieſt gotowość zupełna. Twierdzę Gavi ściſka Generał Hohenzollern; pod Feneſtrelles znayduie ſię Keim z dywizyą; Kummer zoſtał kommendantem naszey citadelli. Słychać że Francuzi miaſto Genuę opuściwſzy, garnizon trzymaią w 4 Zamkach portu bliſkich. Hrabia Klenau odebrawszy posiłki ſpodziewane nieprzyiaciela przymuſi do uſtępu

z Pawii 22 Grudnia z Gazety Courier du Bas Rhin.

Odbieramy wiadomość z Pontremoli że Generał Klenau raz ieszcze przymuszony został woyſka swoie zciągnąć do wſchodniey części kraiu Liguryiſkiego; iedna z diwizyi iego zblizywszy ſię do miaſta Genui, odcięta, zewsząd opasana, w niewolę poszła. Nie wiadomo kto dalej trzyma Seſtri. Podobno wzięcie Genui nie ieſt tak bliſkie iakeśmy ſię spodziewali; naywiększą iednak do tego przeſzkodą Auſtryakom będą wielkie w górach śniegi.

z Wenecyi 21 Grudnia z Gazety Courier du Bas Rhin.

Conclave dotąd nieukończone, we śrzodę Kardynał Albani był bardzo bliſkim wyniesienia na ſtolicę Apoſtolſką; Bellisoni po nim liczył głosow 20; wczora 22.

w 1ek ieszcze nie ſtawało; Gerdil zaś tylko
miał 19, teraz ledwie 10; Valenty dziś 19;
wnoſzą wſzyscy że Kardinał Bellisoni obra-
ny będzie. Z Palermo wiadomość odbie-
amy, że Król Jmć Dwóch Sicilii pomie
nione miaſto nazawsze ſtolicą Państwa ogło
ſił, i w nim mieszkać będzie.

z Auszpurga 30 Grudnia z Gazety Hamburgſkiey.

Deputowani Cyrkułu Szwabſkiego po-
dali Miniſtrowi W. Britańnii Wickham no
tę wyrażaiąc, iż na żądanie Arcy Xiążęcia
Karola pomieniony Cyrkuł gotow ieſt dać
contingens 10 tyſięcy 800 żołnierza, by-
ſeby Anglia przyłożyć ſię chciała do utrzy-
mania onego aż do końca woyny, płacąc
w roku pierwszym po 150 złotych Reńſkich
na człowieka, w leciech zaś naſtępuiących
100 tylko. Jeżeli zaś Gabinet Londyńſki
subsidiow dać nie zechce, przynaymniey
niech pożyczy Cyrkułowi million FS; ta
summa w pewnym czaſie bez procentu ie-
dnak, zwrócona będzie. P. Wickam nie dał
i szcze żadney na notę odpowiedzi. Arcy
Xiążę Karol ma wkrótce tędy przeieżdżać
do Wiednia.

Medicinſkie Collegium poczytuiąc obowiązkiem ſwoim poſtrzegać zdro-
wia powszechnego, dochodziło natury i własności ukazuiącey ſię teraz cho-
roby; ieſt to taż ſama, która Roku 1588 w całych Niemczech, R. 1733
w całey Europie, Roku 1782 w różnych Państwa Roſsyiſkiego miaſtach była
zagęszczona. Gdy ta choroba nie będzie opatrywana pilnie, lub leczona
będzie nie przyzwoitym sposobem, może ſię przemienić w bardzo szkodliwe
boleści, osobliwie u ludzi słabych którzy maią nadwątlone ſiły. Przeto Col-
legium dla prędszego i lżeyszego iey leczenia, na pożytek mianowicie pos-
półſtwa przepisuie naſtępuiące ſposoby.

Naprzód zaś wiedzieć trzeba, że ta choroba początek ſwóy bierze w
gardle, noſie i pierſiach; przytym czuć ſię daie ziębienie i gorączka na prze-
mian; późniey bez przeſtańnie gorączka, pragnienie, ból głowy, naybardziey
we łbie, opadnienie całego ciała, ściśnienie pierſi, ból w pachwinach i ſta-
wach, nos czasem ſuchy, czasem wilgotny, łzy płyną z oczu, Kaszel w po-
czątku ſuchy, daley wilgotny; co wszyſtko przed nocą bardziey niż we dnie
dolega, z większą lub mnieyszą gorączką.

W ſamym więc początku choroby wziąć trzeba Soli Sibirſkiey dwie łyż-
ki ſtołowe, rozpuścić w Szklance wody letniey, i wypić dla rozwolnienia żo-
łądka; do czego też służyć może dobry rosoł ogurkowy. Jeżeli kto czuie
gorycz w gardle lub nauzyę, powinien wziąć na womity, do czego przepi-
sane są dla proſtego ludu w Aptekach recepty. *W*ſtrzymać ſię należy od
pospolitych pokarmow i gorących napoiow; używać kleyku owsianego, lub
kaszki; pić ſok żurowinowy z wodą, albo dobry kwas, naylepiey zaś kwiat
bzowy z Octem i miodem, póki ſię nie zmnieyszy choroba. Znaki powraca-
iącego zdrowia będą naſtępuiące; wilgoć z kaszlem odchodząca gęſta, trochę
kleyka, i poty. *W* ten czas pić naywięcey wyżey opisanego napoiu, przy-
daiąc trochę imbieru na proch ſtartego; powoli zaś wracać ſię do używania
pokarmow pospolitych. Ludzie chorzy zoſtawać maią w Izbach miernie
ciepłych.

W Kamienicy W. JP. Houwaltta Podſtolego na Skopowce znayduią ſię
do przedania nowa Basztarda i nowa Karyolka.